

A mia madre.

Io vo' baciàr, o mamma, la tua mano:
Era dèssa che in chiesa mi menava,
Le vesti e il nutrimento m' apprestava.

Io vo' baciàr, o mamma, gli occhi tuoi:
Con essi dolcemente mi guardavi,
E al cielo per me spesso l' innalzavi.

Io vo' baciàr, o mamma, la tua bocca:
Il Padre nostro essa m' ha insegnato,
E cento e mille volte m' ha baciato.

Dr. Mih. Opeka.

Ljudski oder.

Dne 28. aprila je bila zaključna predstava letošnje sezone. Igrali so kot benefico igralskega občinstva Carro-Karlweissovo ljudsko igrò „Delavec in gospoda“ (Das Riesenspielzeug). Gostoval je g. Verovšek v vlogi knjižgoveza Marnerja. Občinstvo je bilo prav zadovoljno z igrò in igranjem.

„Ljudski oder“ je zaslužil, da se ozremo ob koncu sezone v par besedah nazaj na prvo leto njegovega življenja. Predstav je priredil 25, za začetek brezdvomno čedno število. Od teh jih odpade 14 na izvirne slovenske igre in 10 na nemške; ena (javna produkcija dramatične šole) je imela mešan program. Izredno veliko je bilo število premier: Mati svetega veselja, Dekle z biseri, Dimež in Kljubovalci. — Če razdelimo predstave po vsebini, je bilo vprizoritev narodnih iger 5, ljudskih 4, veseloiger 5, nabožnih 6, modernih 2, klasičnih 3. (NB: Tukaj ne štejemo različnih del, ampak samo število gledaliških večerov.)

Glede pomena prve sezone „Ljudskega odra“ bi mi pripomnili sledeče: To je bil prvi poizkus slovenske katoliške javnosti, imeti lastno gledališče. Vsak tak poizkus se ima boriti z zunanjimi in notranjimi težkočami, ki se pokažejo šele takrat, ko se prične delati na tem težavnem polju. Ob času cesarjeve petdesetletnice vladanja so zgradili na Dunaju krščanski socialci takozvano jubilejno gledališče, ki naj bi gojilo krščansko dramo. In precej let je še manjkalo do šestdesetletnega jubileja, ko je bil že ravnatelj v tem gledališču Jud in ko se je drama morala umekniti popolnoma operi in opereti. V Ljubljani smo imeli letos priliko, seznaniti se z zahtevami, ki jih stavi gledališče na voditelje in občinstvo. To nam zagotavlja varen in siguren, čeprav morebiti počasen razvoj.

Dalje pa so imeli naši ljudje, ki imajo veselje do igranja, priliko, vežbati svoje zmožnosti. V teku prvega leta se je vršilo skupaj nad 280 vaj. („Slovenec“ z dne 13. aprila 1912.) Nekateri igralci so nastopili pri vseh 25 predstavah. In uspeha ter napredka v igranju ni tajil nihče, kdor je videl prve skromne poizkuse po mnogih vajah in deloma prav sigurne nastope po kratki pripravi koncem sezone. „Ljudski oder“ si je pri tem vzgojil nekaj moči, ki bodo lahko še z uspehom nastopale na deskah, ki naj pomenijo svet.

Našo iskreno zahvalo pa zaslužijo vsi, ki so žrtvovali za prosopek „Ljudskega odra“ brezplačno svoj čas in — denar.

J. D.

August Strindberg, znamenit skandinavski pisatelj, je umrl ta mesec v 63. letu v Stockholmu. Strindberg je bil iz realistične šole in se je s strastno bojevitostjo

vrigel v nove struje. Njegovo življenje je bilo divje raztrgano. Strindberg je bil otrok ubožne rodbine in je preživel bedno mladost. Zato je tudi njegovo prvo avtobiografsko delo „Otrok deklet“ polno togote na družbo. Medicinske in prirodosnanske studije je moral nedovršene opustiti in je postal časnikar; kot tak je prišel med one napol mladostno-divje, napol utrujeno-blazirane kroge iz moderne inteligence, ki jih je slikal v svojih spisih. V treh zakonih ni našel miru, vedno se je ločil; v svojih spisih pa kaže veliko sovraštvo in zaničevanje do žene. Nietzschejeva morala „nadčloveka“ je močno vplivala na Strindberga; seveda tudi pri njem prihaja „nadčloveška“ psihologija ad absurdum, kajti „nadčlovek“ nazadnje znori (v romanu

JAPONSKE OGNJEGASNE VAJE.

„Na odprtem morju“). V zadnji tretjini svojega življenja pa se je Strindberg zelo izpremenil. Iz naturalista postane mistik; prejšnji darvinist, ki je poznal samo fiziološke vzroke descendenčne teorije, začne iskati verskih motivov in priznavati božjo milost. Strindberg je proti koncu pisal tudi domoljubne zgodovinske drame.

Naše slike.

Prehod čez Berezino (str. 205) je izmed najgroznejših vojnih prizorov vseh časov. Ko se je moral Napoleon umikati iz Rusije po moskovskem požaru, ga je preganjala kruta ruska zima. Tisoči vojakov so pomrzili na sneženih ruskih poljanah. Najhujše je pa